

IOŚ-PIB

Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Ekologiczna analiza wytwarzania i użytkowania paliw silnikowych produkowanych w biorafineriach

Dr Paulina Grzelak

Prof. dr hab. inż. Zdzisław Chłopek

Dr hab. inż. Krystian Szczepański, prof. IOŚ-PIB

YSA 2023 - VII Young Scientists Academy

Plan wystąpienia

1. Definicja biorafinerii.
2. Paliwo EtG (Ethanol to Gasoline) i proces jego wytwarzania.
3. Surowiec do produkcji EtG.
4. Badania empiryczne: paliwo EtG (hamownia podwoziowa).
5. Zmniejszenie emisji dwutlenku węgla poprzez zastosowanie paliwa EtG.
6. Podsumowanie i wnioski.

Definicja biorafinerii

Zintegrowany „bioprzemysł”, stosujący różnorodne techniki w celu uzyskania produktów, takich jak substancje chemiczne, paliwa pochodzenia biologicznego, żywność, składniki paszowe, biomateriały (włącznie z włóknami) oraz energię użyteczną, skupiając się na maksymalizacji wartości dodanej, przy uwzględnieniu trzech filarów zrównoważoności, jakimi są środowisko, gospodarka i społeczeństwo.

Na podstawie definicji Międzynarodowej Agencji Energii – *International Energy Agency IEA*

Paliwo i proces jego wytwarzania (1)

- Paliwo BIO (EtG) o właściwościach benzyny – w jednej z pierwszych biorafinerii w Polsce.
- Paliwo ze źródeł odnawialnych (etanol pozyskiwany z biomasy).
- Surowiec – odpady spożywcze (np. z odpadowego pieczywa), kwalifikowane jako surowiec o małym ryzyku pośredniej zmiany użytkowania gruntów (ILUC).
- Proces produkcji paliwa charakteryzuje się małym zapotrzebowaniem na zewnętrzne źródła energii.
- Paliwo EtG spełnia kryteria zrównoważonego rozwoju –
– może być wytwarzane z odpadów i pozostałości.
- Jego zastosowanie umożliwia wykonanie Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW) i Narodowego Celu Redukcyjnego (NCR) w paliwach benzynowych na poziomie przewidzianym dyrektywami UE na lata 2020 – 2030, lub większym.

Paliwo i proces jego wytwarzania (2)

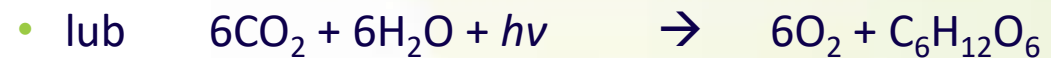
- Małe zapotrzebowanie energetyczne → znaczące ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i poprawienie wskaźników procesu technologicznego pod względem ekonomicznym.
- Główny produkt procesu – biowęglowodory ciekłe.
- Paliwo EtG może być dodawane do paliw konwencjonalnych w dowolnych proporcjach, przekraczając tym samym techniczne ograniczenia dotychczas stosowanego jako biokomponent bioetanolu.
- Paliwo EtG spełnia wymagania jakościowe określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 17 grudnia 2010 r. i może być dodawane do benzyny jako biokomponent, przeznaczony do wytwarzania paliw ciekłych stosowanych do silników o zapłonie iskrowym, w proporcji nawet do 85% V/V.
- Paliwo EtG ma skład chemiczny tożsamy ze składem chemicznym benzyny, więc jego dodatek zapewnia utrzymanie wysokiej jakości paliwa finalnego.

Pochodzenie surowca

- Surowiec jest wytworzony w całości z biomasy odpadowej, która jest poddana procesowi fermentacji.
- Do instalacji biomasa trafia pod postacią alkoholu etylowego.
- Biomasa powstaje w reakcji fotosyntezy, w wyniku której w chlorofilu dwutlenek węgla łączy się z wodą w węglowodany (cukry) przetwarzając w ten sposób energię promieniowania słonecznego ($h\nu$) w energię wiązań chemicznych (Q). Energia promieniowania słonecznego stanowi odnawialne źródło energii.

Etanol jako surowiec

- Możliwość użycia do procesu surowca jakim jest alkohol surowy (nieoczyszczony), produkowany w gorzelnii – jest to istotne ze względu na fakt, że proces odwadniania spirytusu surowego w celu otrzymania bioetanolu wymaga bardzo dużych nakładów energii,

- a tym samym **zwiększa znacznie emisję dwutlenku węgla** do środowiska.
- Bardzo istotne jest to, że etanol w tej instalacji może być produkowany przede wszystkim z odpadów – w tym wypadku odpadów piekarniczych i cukierniczych, a więc z odpadów drugiej generacji.

Parametry paliwa EtG wytwarzanego w instalacji firmy Ekobenz

Parametr	Jednostka	Wynik
Gęstość w temperaturze 15 °C	kg/m ³	761,1
Wygląd	-	Jasne i przejrzyste
Prężność par (równoważnik ciśnienia pary suchej)	kPa	57,0
Skład frakcyjny, temperatura początku destylacji	°C	30,3
oddestylowuje do 70%	% (V/V)	23,8
oddestylowuje do 100%	% (V/V)	40,8
oddestylowuje do 150%	% (V/V)	69,1
Skład frakcyjny, temperatura końca destylacji	°C	206,7
Pozostałość po destylacji	% (V/V)	1,1
N-parafiny	% (V/V)	11,44
I-parafiny	% (V/V)	32,59
Olefiny	% (V/V)	1,95
Nafteny	% (V/V)	7,60
Węglowodory aromatyczne	% (V/V)	41,84
Wielopierścieniowe węglowodory	% (V/V)	0,31
Nie określone	% (V/V)	4,27
Pochodne tlenowe	% (V/V)	0,00
Tlen	% (m/m)	0,00
Benzen	% (V/V)	0,30

Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (*Ethanol to Gasoline*)

- Badania porównawcze paliwa BIO (EtG) z benzyną konwencjonalną w zakresie emisji związków szkodliwych dla zdrowia organizmów żywych, gazów cieplarnianych i eksploatacyjnego zużycia paliwa.
- OBIEKT BADAŃ:

Marka i model	Hyundai i30
Numer VIN	TMAH281CAMJ085654
Typ silnika	G4LG
Objętość skokowa silnika	1498 cm ³
Moc znamionowa	80,9 kW
Liczba cylindrów	4
Kategoria pojazdu	M1
Poziom emisji przy zasilaniu benzyną	Euro 6AP
Wskazanie drogomierza	8 624 km

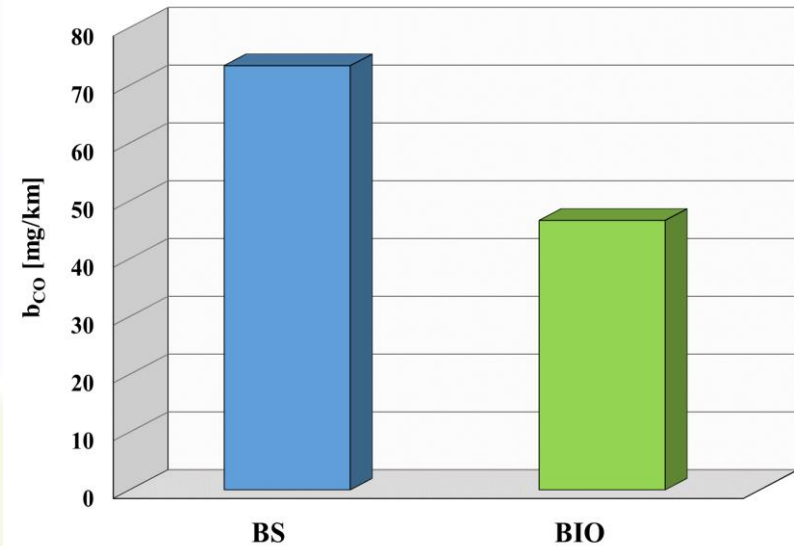
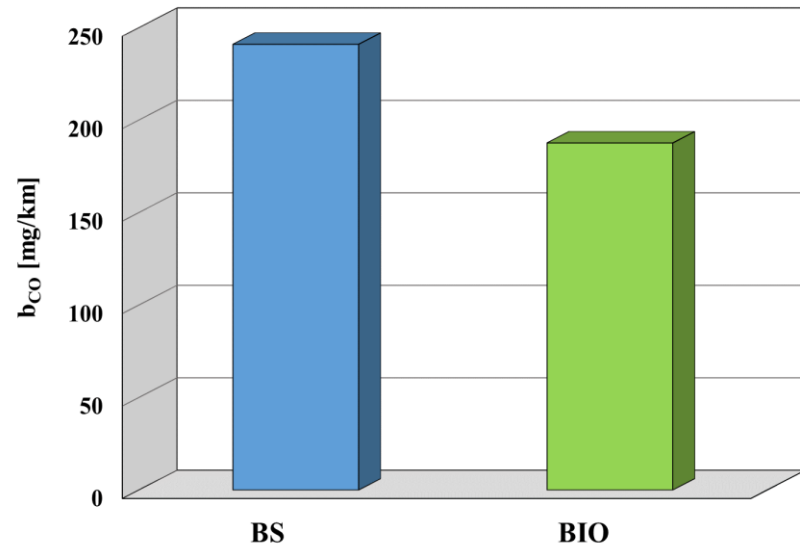

Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (*Ethanol to Gasoline*)

- Pomiar emisji zanieczyszczeń z układu wylotowego samochodu Hyundai i30 wykonano w teście WLTP (typu 1 zgodnie z załącznikiem XXI do Rozporządzenia Komisji (UE) 2017/1151 ostatnio zmienionego Rozporządzeniem Komisji (UE) 2018/1832).
- Badania emisji zanieczyszczeń z układu wylotowego wykonano przy zasilaniu benzyną handlową, oraz paliwem EtG (wzbogaconym o dodatek 12% eteru etylo-tertbutylowego ETBE).

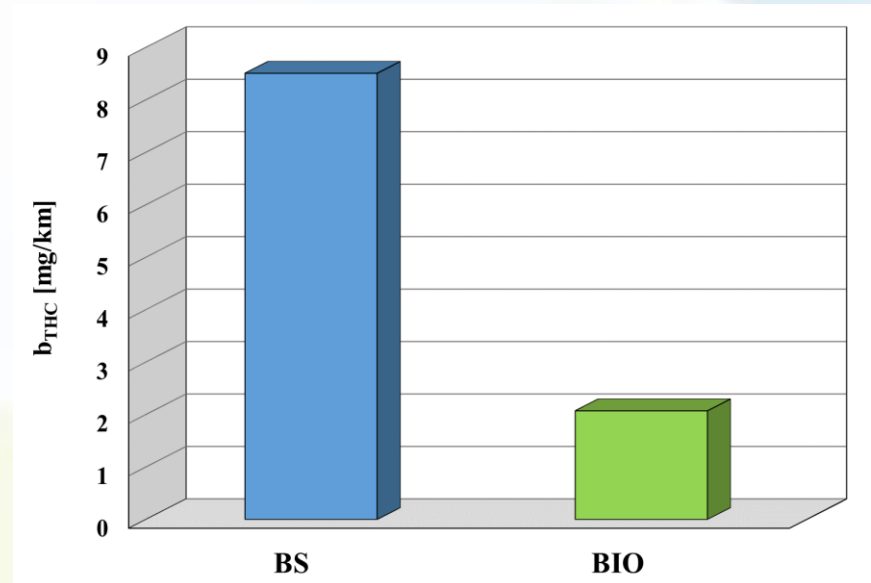
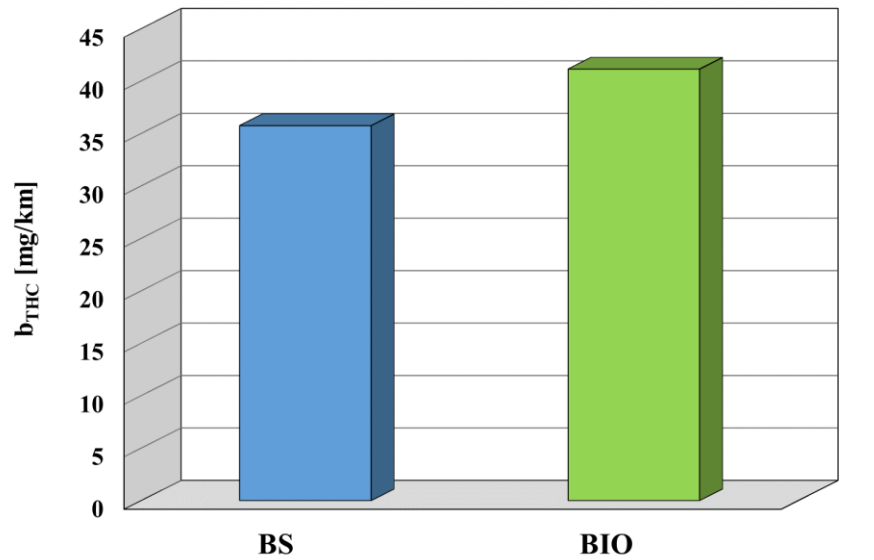
Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (emisja drogowa tlenku węgla)

- Emisja drogowa **tlenku węgla** w teście WLTP przy zasilaniu samochodu benzyną silnikową – BS i paliwem BIO przy rozruchu nie nagrzanego silnika (rysunek po lewej stronie) i nagrzanego silnika (rysunek po prawej stronie)

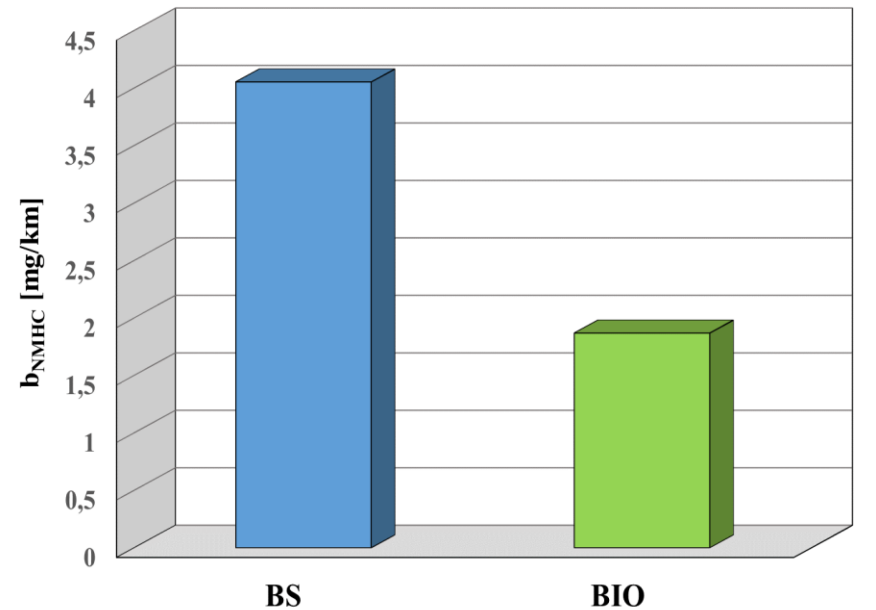
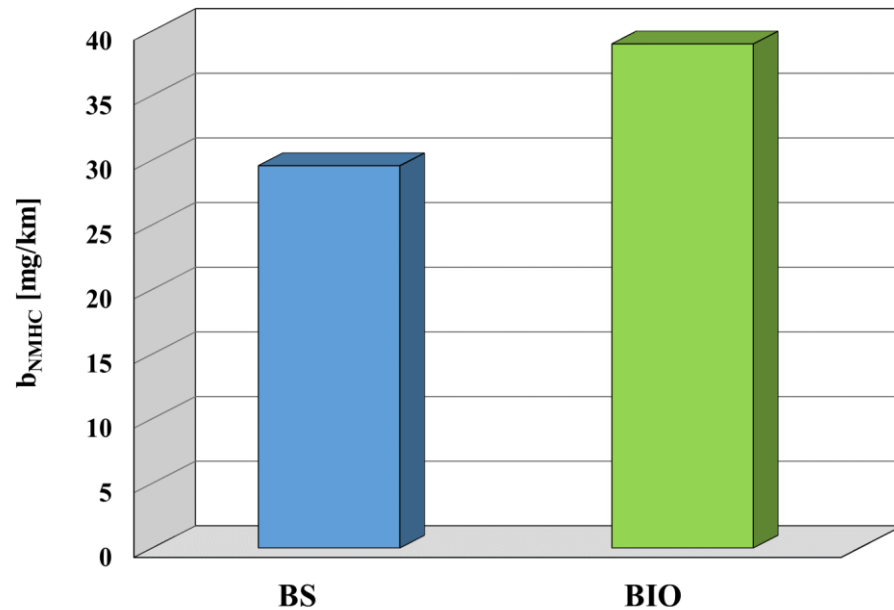
Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (emisja drogowa węglowodorów)

- Emisja drogowa **węglowodorów** w teście WLTP przy zasilaniu samochodu benzyną silnikową – BS i paliwem BIO przy rozruchu nie nagrzanego silnika (rysunek po lewej stronie) i nagrzanego silnika (rysunek po prawej stronie)

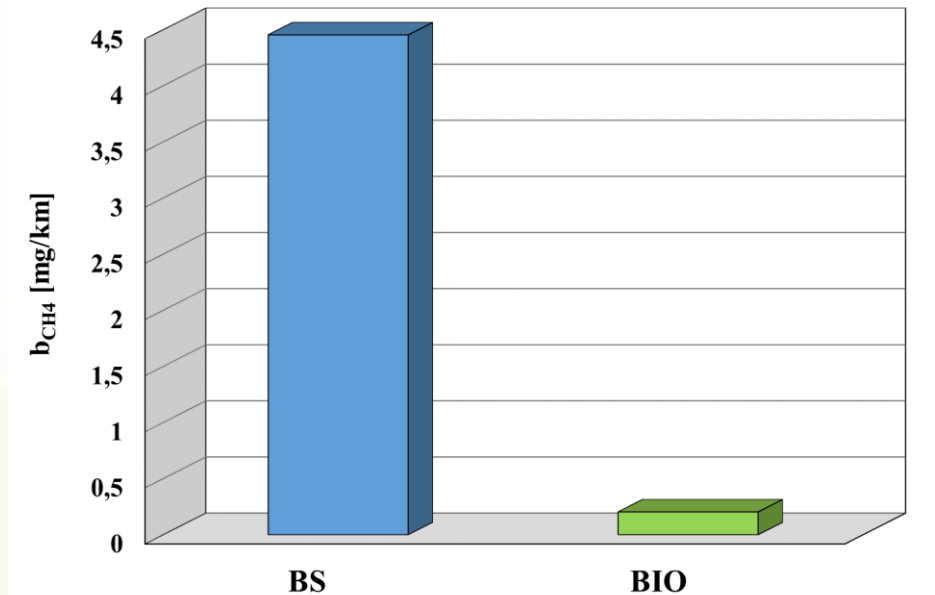
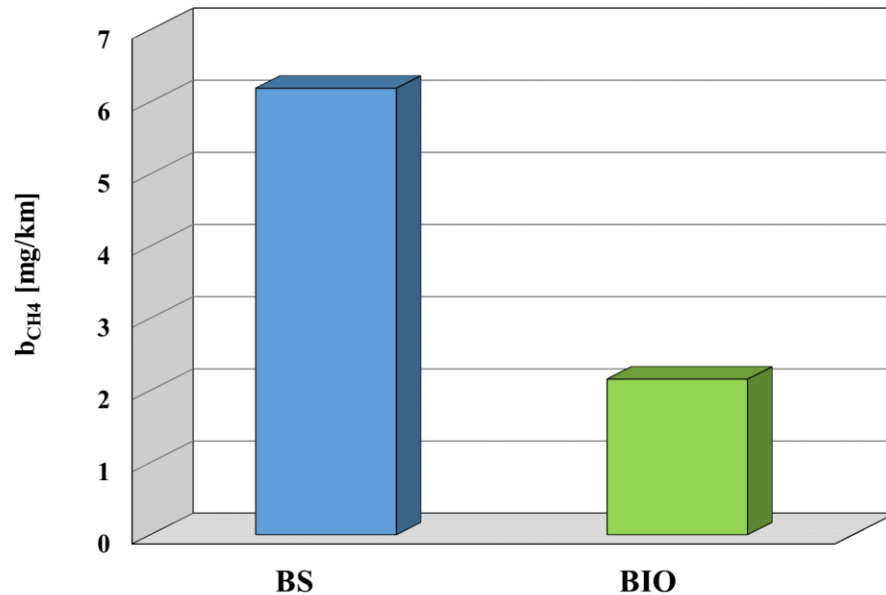
Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (emisja drogowa niemetanowych węglowodorów)

- Emisja drogowa **niemetanowych węglowodorów** w teście WLTP przy zasilaniu samochodu benzyną silnikową – BS i paliwem BIO przy rozruchu nie nagrzanego silnika (rysunek po lewej stronie) i nagrzanego silnika (rysunek po prawej stronie)

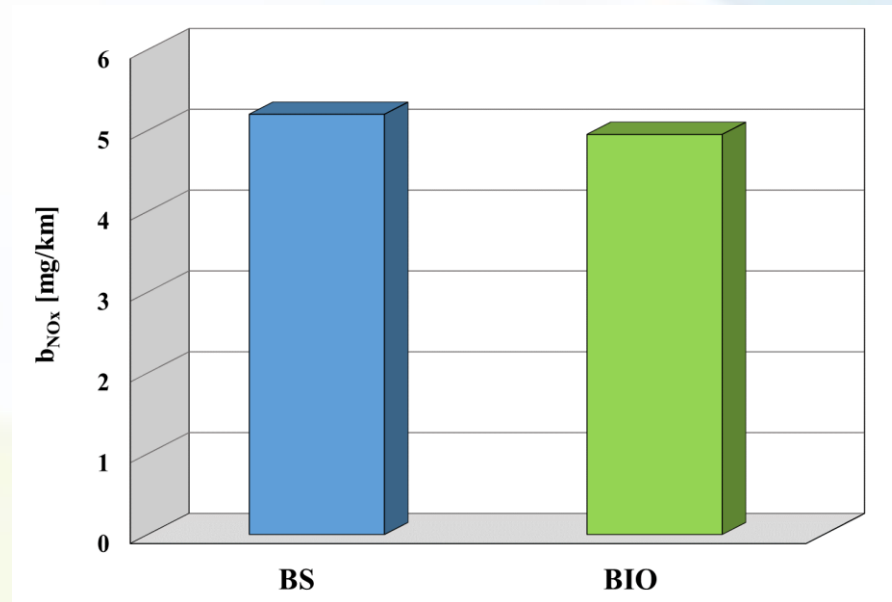
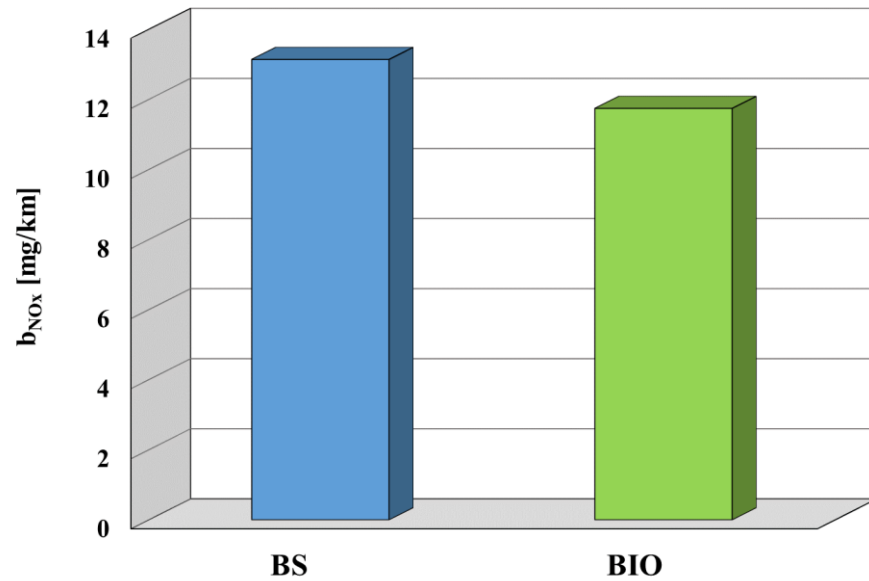
Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (emisja drogowa metanu)

- Emisja drogowa **metanu** w teście WLTP przy zasilaniu samochodu benzyną silnikową – BS i paliwem BIO przy rozruchu nie nagrzanego silnika (rysunek górny) i nagrzanego silnika (rysunek po lewej stronie) i nagrzanego silnika (rysunek po prawej stronie)

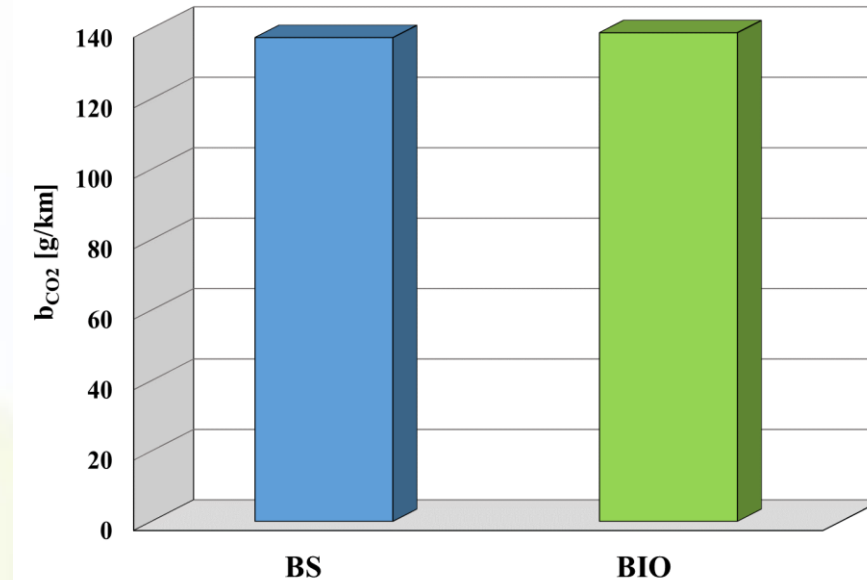
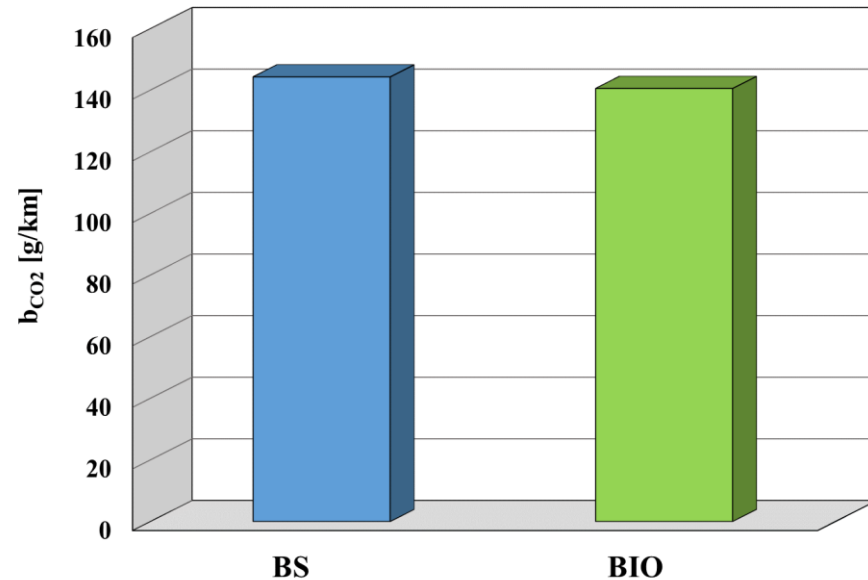
Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (emisja drogowa tlenków azotu)

- Emisja drogowa **tlenków azotu** w teście WLTP przy zasilaniu samochodu benzyną silnikową – BS i paliwem BIO przy rozruchu nie nagrzanego silnika (rysunek po lewej stronie) i nagrzanego silnika (rysunek po prawej stronie)

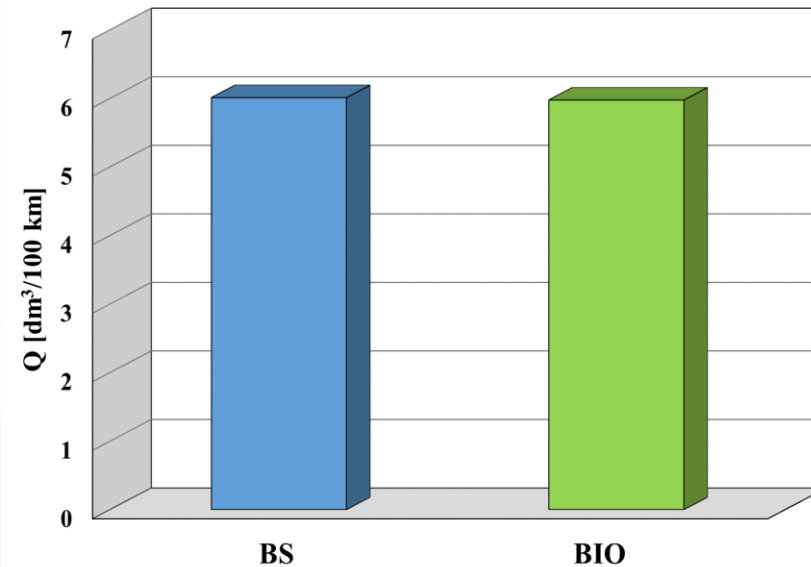
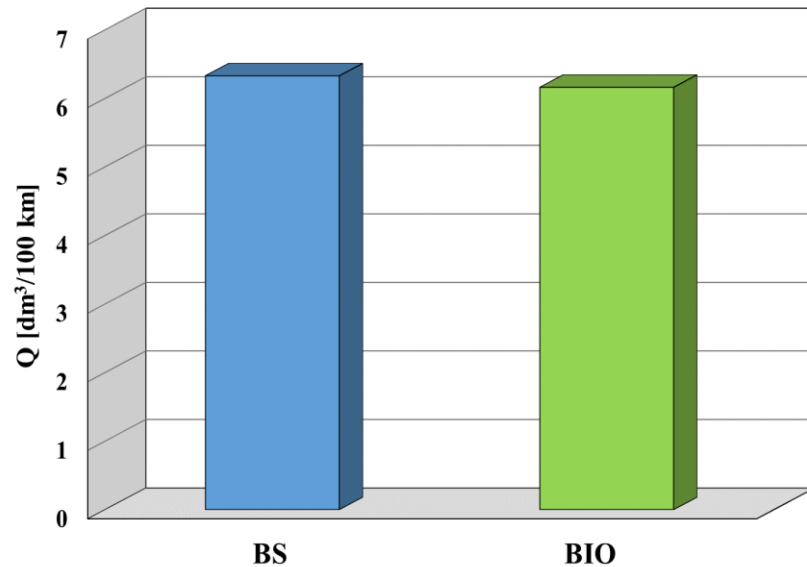
Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (emisja drogowa dwutlenku węgla)

- Emisja drogowa **dwutlenku węgla** w teście WLTP przy zasilaniu samochodu benzyną silnikową – BS i paliwem BIO przy rozruchu nie nagrzanego silnika (rysunek po lewej stronie) i nagrzanego silnika (rysunek po prawej stronie)

Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (eksploatacyjne zużycie paliwa)

- **Eksploatacyjne zużycie paliwa** w teście WLTP przy zasilaniu samochodu benzyną silnikową – BS i paliwem BIO przy rozruchu nie nagrzanego silnika (rysunek po lewej stronie) i nagrzanego silnika (rysunek po prawej stronie)

Badania empiryczne samochodu osobowego zasilanego paliwem EtG (wnioski)

- Emisja drogowa tlenu węgla jest znacznie mniejsza dla paliwa EtG, szczególnie przy rozruchu nagranego silnika.
- Emisja drogowa tlenków azotu jest nieznacznie mniejsza dla paliwa EtG, szczególnie mała jest różnica przy rozruchu nagranego silnika.
- Emisja drogowa związków organicznych, tj. zarówno węglowodorów całkowitych (THC) jak i węglowodorów niemietanowych przy rozruchu nie nagranego silnika jest większa dla paliwa EtG, natomiast przy rozruchu nagranego silnika jest znacznie mniejsza dla paliwa EtG.
- Emisja drogowa metanu jest dla paliwa EtG znacznie mniejsza, a przy rozruchu nagranego silnika jest wręcz śladowa.
- Emisja drogowa dwutlenku węgla dla obydwu paliw jest bardzo zbliżona.

Paliwo EtG z odpadów a emisja dwutlenku węgla

- Przy wykorzystaniu etanolu wytworzonego z odpadów spożywczych (food waste) zmniejszenie emisji dwutlenku węgla sięga nawet 70% względem referencyjnej instalacji rafinerii ropy naftowej.

Lp.	Źródła emisji	Energetyczny wskaźnik emisji gazów cieplarnianych	Stosunek energetycznego wskaźnika emisji gazów cieplarnianych dla EtG i energetycznego wskaźnika emisji gazów cieplarnianych dla benzyny ropopochodnej (83,8 g CO _{2eq} /MJ)
		g _{CO2eq} /MJ	%
1	Surowiec (etanol z odpadów żywnościowych) i straty procesowe	20,96	25,012
2	Transport i dystrybucja	3,53	4,212
		Wartość wskaźnika	29,22
		Wartość zmniejszenia wskaźnika	70,78

Podsumowanie (1)

- Produkty analizowanej biorafinerii nie pochodzą z ropy naftowej → bezpieczeństwo energetyczne.
- Surowiec – jego wykorzystywanie nie wiąże się z wyczerpywaniem kopalnych złóż → korzyść środowiskowa względem instalacji referencyjnej.
- Paliwo EtG może być produkowane z surowców odpadowych → korzyść dla środowiska i zróżnicowanie dostaw źródeł energii.
- Paliwo EtG charakteryzuje się graniczną zawartością benzenu, siarki i azotu, małą zawartością zanieczyszczeń mechanicznych, a zawartość pierwiastków, tj. żelaza, potasu, manganu, magnezu, fosforu, ołowiu, sodu, krzemu i glinu wynosi poniżej granicy oznaczalności metody badawczej → znaczne zmniejszenie wpływu na środowisko związane z eutrofizacją i zakwaszeniem.

Podsumowanie (2)

- Zastosowanie paliwa EtG przyczynia się do skutecznego zwiększania zawartości biokomponentów w paliwie finalnym → wzrost zapotrzebowania na alkohol, który jest surowcem do produkcji generuje wzrost produkcji roślinnej korzystnej dla rolnictwa z powodu płodozmianu.
- Paliwo EtG to nie jedyny produkt omawianej instalacji biorafineryjnej. W tym procesie otrzymuje się zarazem biopropan i biobutan, które również mogą być wykorzystane w sektorze transportowym jako biokomponenty lub biopaliwa samoistne.

MISJA

IOŚ-PIB dąży do zapewnienia równowagi środowiska naturalnego, stanowiącego podstawę dynamicznej gospodarki i zdrowego społeczeństwa w Polsce, poprzez wspieranie krajowych i lokalnych organów ochrony środowiska i zainteresowanych podmiotów w ich działaniach na rzecz ochrony i zarządzania zasobami naturalnymi, tak aby mogły zaspokoić potrzeby obecnych i przyszłych pokoleń.

WIZJA

IOŚ-PIB jako profesjonalna i otwarta na współpracę jednostka naukowo-badawcza, zajmująca kluczową pozycję wśród instytucji krajowych działających w obszarze ochrony środowiska.

IOŚ-PIB

Instytut Ochrony Środowiska
Państwowy Instytut Badawczy

Dziękujemy za uwagę

